

mihael

KAPELANIJA SV. MIHAELA ARKANDELA MUP - SJEDIŠTE I RAVNATELJSTVO POLICIJE

DRUGA NEDJELJA DOŠAŠĆA

PRIBLIŽUJE SE VAŠE
OTKUPLJENJE

PROSINAC

Ned 8. DRUGA NEDJELJA DOŠAŠĆA
Marija; Edita; Sabina

Pon. 9. **BEZGRJEŠNO ZAČEĆE BDM;**

Uto. 10. **Gospa Loretska;** Julija

Sri. 11. Damaz; Damir; Sabin kvatre

Čet. 12. **Gospa Guadalupska;**

Pet. 13. **Lucija;** Jasna; Svjetlana kvatre

Sub. 14. **Irenej; Ivan od Križa;** Špiro kvatre

Naslovnica:
Ivanka Demčuk, **Krštenje Gospodinovo**

Slika preuzeta s:
<https://www.ivankademchuk.com>

mihael

36/2024.

Listić Policijske kapelanije sv. Mihaela Arkandela
MUP - sjedište i Ravnateljstvo policije,
Godište XVIII. (2024.), broj 36 (628);
druga nedjelja došašća, 8. prosinca 2024.

Kontakt:

vič. Željko Rakošec, policijski kapelan,
tel.: 22 712, 85 682; e-mail: zrakosec@mup.hr

Vinko Bakula, pomoćnik kapelana,
tel.: 22 715, 82 805; e-mail: vbakula@mup.hr

mihael

MEDITACIJA

Vrijednost pustinje 3

SLUŽBA RIJEČI

DRUGA NEDJELJA DOŠAŠĆA

ČITANJA

Svako će tijelo vidjeti spasenje Božje 4

HOMILIJA

Ivan Krstitelj - Prorok kao znak 8

KATEHEZA

Važnost Ivana Krstitelja 10

Obraćenje 12

BEZGRJEŠNO ZAČEĆE BDM

ČITANJA

Zdravo, milosti puna! 14

HOMILIJA

Bezgrješno začeta 18

KATEHEZA

Što znači Bezgrješno začće
Blažene Djevice Marije? 20

Božja ponizna ljubav 21

Marijanska pobožnost 24

Mali vjeronaučni leksikon 26

MEDITACIJA

Obraćenje svetog Augustina 27

OBLJETNICA

Naši pokojni 28

Vrijednost pustinje

Netko reče da je čovjekov život pustinja. Doduše, s vremena na vrijeme naiđemo na oazu, zelenilo, osvježenje, no to su samo postaje, a između njih opet nepregledna pustinja.

Govoreći o današnjim pustinjama u životu ljudi, mislimo na osamljenost, napuštenost, na ono nemati nikoga. Pustinja je bespomoćnost.

Današnji čovjek stanuje u gradovima koji su postali velika mjesta osamljenosti i ostavljenosti. Nisu li stanovi, apartmani znakovi moderna osamljivanja. Četiri zida među kojima se osamljeno čeka na nečiji poziv, na posjet, na nekoga tko će prekinuti zdvajanja. Tko može uvijek čitati, slušati ploče, gledati televizor? Tu je rasprostranjen velik komad suvremene pustinje, mjesto napuštenosti i osamljenosti.

No, možemo reći da spasenje dolazi iz pustinje. Bog vodi čovjeka s ljubavlju u pustinju. U pustinji je Mojsije bio pozvan, Ilija u njoj čudesno ojačan, Ivan se Krstitelj pripremao i djelovao u njoj, Duh je odveo Isusa u pustinju. Zakon pustinje proteže se kroz čitavu povijest Crkve, prihvaćen od pustinjaka, preko Ivana od Križa, Terezije Avilske, Ignacija Loyolskog do Edith Stein. Taj zakon pustinje iz dana u dan susrećemo u vlastitu životu. Pustinja - cijela ljestvica tjelesnih i duševnih trpljenja, psihičkih nedostataka, granica našeg temperamenta, neuspjeha, nesporazuma, prezira i odbačenosti.

I danas ćeš iskusiti pustinju na sebi. Nemoj nikada kazati da je neki put u tvojemu životu pogrešan, nemoj nikad imenovati uzaludnim zaobilazne putove kojima si hodio. Ako se osvrneš unatrag, možeš možda reći da je Bog dopustio mnoge naizgled neplodne putove, no na tim si stazama iskusio Božju stvarnost.

Tvoja pustinjska povijest postaje povijest Božje pomoći. Kršćanski je život nemoguć, ne dolazi do zrelog ploda bez osobnoga iskustva pustinje jer ima iskustava koja se mogu dobiti samo u pustinji, postoji bogatstvo koje te samo u njoj čeka. Fto zna čovjek koji ništa nije trpio? Kako tko može tješiti ako nikad nije bio žalostan?

Nemoj se bojati teških trenutaka, bolnih udaraca života. To su u isto vrijeme i trenuci Božje blizine, Njegove pomoći. Tu nema nikoga od ljudi, nikakve ljudske potpore, ali zato možeš jasnije, snažnije i dublje doživjeti susret s Bogom.

Prvo čitanje: Bar 5, 1-9

Bog će pokazati sjaj tvoj.

Čitanje Knjige proroka Baruha

Skini, Jeruzaleme, haljinu tugovanja i nesreće,

odjeni se zauvijek ljepotom slave Božje, ogrni se plaštem Božje pravednosti,

stavi na glavu vijenac slave Vječnoga jer Bog će pokazati sjaj tvoj

svemu pod nebom

i zasvagda ti dati ime:

Mir pravednosti' i 'Slava bogoljubnosti'.

Ustani, Jeruzaleme, stani na visoko

i obazri se na istok:

Pogledaj! Djeca se tvoja sabiru od istoka do zapada,

na zapovijed Svetoga,

radujuć se što ih se spomenuo Bog.

Otišli su od tebe pješice,

vodio ih neprijatelj,

a gle, Bog ih tebi vraća

nošene u slavlju, kao djecu kraljevsku.

I naredi Bog: neka se snize

sve visoke gore i vječne klisure;

nek se doline ispune i poravna zemlja

da Izrael čvrsto kroči

u sjaju slave Božje.

A šume i sva stabla mirisna činit će sjenu

Izraelu po Božjoj zapovijedi,

jer Bog će voditi Izraela u radosti,

svjetlom svoje slave

prateć ga milosrđem svojim

i pravednošću.«

Riječ Gospodnja

U odlomku iz Knjige Baruhove nalazi se poziv Jeruzalemu da odloži »haljinu tugovanja i nesreće« te se zauvijek odjene »ljepotom slave Božje« i ogrne »plaštem Božje pravednosti« i »stavi na glavu vijenac slave Vječnoga«. Grad je ustvari pozvan da ponovno odjene ono što je prethodno odložio, o progonstvu svoje djece.

Tada je Jeruzalem – majka progovorio: »Idite, djeco, otiđite svojim putem! Ja ostajem napuštena, samotna; skinuh haljinu mira, odjenuh se u kostrijet svojih vapaja: sve dane svoje zazivat ću Vječnoga.« Odložio je haljinu mira, a sada mu sâm Bog zauvijek daje ime »Mir pravednosti« i »Slava bogoljubnosti«. Prorok poziva grad da, poput majke koja očekuje svoju djecu, stane na visoko mjesto odakle će bolje vidjeti te pogleda prema istoku i vidi kako se njezina djeca sabiru. U progonstvo su ih odvodili stranci i neprijatelji, a sada se vraćaju pod Božjim vodstvom. Opisana je slika kraljevske procesije u kojoj su kraljevska djeca posjednuta na svečane nosiljke i narod im iskazuje slavu i čast zbog izvojevane pobjede. Usto, sve staze moraju biti pripravljene za povratak Izraela kojemu će sva priroda služiti i biti zaštita i okrpja. Na taj način, uz toliku skrb i ljubav, Bog vodi svoj narod, a njihov povratak obilježen je radošću. Time narod, čiji su grijesi i prijestupi prethodno opisani, dobiva nadu u povratak. Oni sami ne mogu učiniti ništa kako bi se vratili iz progonstva, no znaju da Bog to može učiniti. Stoga riječi upućene Jeruzalemu – majci označavaju zaključak čitave Knjige Baruhove, jer ponovno združuju sudbinu grada i njegove djece. To je nada i za vrijeme kad je ta knjiga nastala. Samo je Bogu moguće donijeti spas, uspostaviti pravi mir i istinsku radost.

Otpjevni psalam: Ps 126, 1-6

Silna nam djela učini Gospodinu: opet smo radosni!

Kad Gospodin vraćaše sužnjeve sionske,
bilo nam je ko da snivamo.
Usta nam bjehu puna smijeha,
a jezik klicanja.

*****

Među poganima tad se govorilo:
»Silna im djela Gospodin učini!«
Silna nam djela učini Gospodin:
opet smo radosni!

*****

Vrati, Gospodine, sužnjeve naše
ko potoke negepske!
Oni koji siju u suzama
žanju u pjesmi.

*****

Išli su, išli plačući
noseći sjeme sjetveno;
vraćat će se s pjesmom
noseći snoplje svoje.

*****

Drugo čitanje: Fil 1, 4-6.8-11

Budite čisti i besprijeborni za dan Kristov.

Čitanje poslanice svetoga Pavla apostola Filipljanima

Braćo!

Uvijek se u svakoj svojoj molitvi
za vas s radošću molim
zbog vašeg udjela u evanđelju
od onoga prvog dana sve do sada –
uvjeren u ovo:

Onaj koji otpoče u vama dobro djelo,
dovršit će ga do dana Krista Isusa.

Bog mi je doista svjedok
koliko žudim za svima vama
srcem Isusa Krista!

I molim za ovo:

da ljubav vaša sve više i više raste
u spoznanju i potpunu pronicanju
te možete prosuditi što je najbolje
da budete čisti i besprijeborni
za dan Kristov,
puni ploda pravednosti po Isusu Kristu - na slavu i hvalu Božju.

Riječ Gospodnja

Sveti Pavao utemeljio je kršćansku zajednicu u Filipima u vrijeme drugog misijskog putovanja, kada je po nadahnuću Duha Svetoga otišao u Makedoniju. To je prva kršćanska zajednica u Europi. Ta zajednica se odlikovala vjernošću i ustrajnošću. Možda je zato bila Pavlova „miljenica“.

Pavao Filipljanima piše najvjerojatnije iz zatočeništva u Efezu. Siguran u trajnost njihove vjere do „Dana Kristova“ - ponovnog Kristova dolaska među njih. Uvjeren je, a to uvjerenje prenosi na Filipljane, da je dobro djelo evanđelja u Filipima pod snažnom Božjom zaštitom. Apostol iskazuje snažnu privrženost zajednici i poručuje joj da moli Boga za rast u ljubavi, da tako ljubeći jedni druge, još dublje spoznaju Boga i tako spremni i čisti dočekaju „Dan Kristov.“

Evandjelje: Lk 3, 1-6

Svako će tijelo vidjeti spasenje Božje.

Čitanje svetog Evandjelja po Luki

Petnaeste godine vladanja cara Tiberija, dok je upravitelj Judeje bio Poncije Pilat, tetarh Galileje Herod, a njegov brat Filip tetarh Itureje i zemlje trahonitidske, i Lizanije tetarh Abilene, za velikog svećenika Ane i Kajfe, dođe riječ Božja Ivanu, sinu Zaharijinu, u pustinji. On obiđe svu okolicu jordansku propovijedajući obraćeničko krštenje na otpuštenje grijeha kao što je pisano u Knjizi besjeda Izaije proroka:

»Glas viče u pustinji:
'Pripravite put Gospodinu,
poravnite mu staze!
Svaka dolina neka se ispuni,
svaka gora i brežuljak neka se slegne!
Što je krivudavo, neka se izravna,
a hrapavi putovi neka se izglade!
I svako će tijelo vidjeti spasenje Božje.

Riječ Gospodnja

Evandelist Luka opisuje početke djelovanja Ivana Krstitelja. Nabranjem onodobnih vladara i smještanjem početka Krstiteljevog djelovanja u petnaestu godinu Tiberijeve vladavine, evandelist je Božji govor precizno datirao i stavio u geografski i jezični kontekst. Ivan Krstitelj je iz svećeničke, vjerojatno dobrostojeće, obitelji, ali na Božji poziv odlazi u pustinju. Odlazak u pustinju na rijeku Jordan simbolički je čin koji podsjeća na ulazak Izraelaca iz pustinje preko rijeke Jordan u Obećanu zemlju.

Njegovo djelovanje može se sažeti na poziv na obraćeničko krštenje na otpuštenje grijeha.

Obraćenje je značilo potpunu preobrazbu čovjeka, ostavljanje svih dotadašnjih grešnih navika i potpuno okretanje Bogu. Krštenje je čin koji je to potvrđivao i nakon kajanja otpuštao grijeh.

Ivanovo krštenje nema učinke kršćanskoga krštenja (brisanje istočnoga grijeha). U praksi tadašnjih asketa višekratna obredna pranja bila su uobičajeni znak kajanja i oprostjenja grijeha. Kod Ivana ima naznaka da je njegovo krštenje jednokratno. Odluka o obraćenju mora biti jedna, temeljita i konačna pa je i krštenje jedno.

Komentari čitanja V. B.

Ivan Krstitelj - Prorok kao znak

Danas su najglasniji relativisti koji se ničemu ne žele posvetiti i fundamentalisti koji žele religiju zatvaranja i zabrana. Oboje su zapravo zloguki anti-proroci jednostranih nazora

Ivan Krstitelj je bio znak svojim suvremenicima još prije nego se rodio. Luka u svom evanđelju kaže da je strah obuzeo susjede Elizabete i Zaharije, ali očito strah Božji, a ne paralizirajući strah, jer su po svom kraju razglašavali neobične okolnosti vezane uz Ivana. I kasnije će Ivan na sebe skretati pažnju, izazivati strah, otpor i agresiju, ali i divljenje, nasljedovanje i obraćenje. Odjeven u haljinu od oštrem devine dlake, opasan kožnatim pojasom, hraneći se skakavcima i divljim medom (Mk 1,6), morao je biti šokantan za one u mekušastim haljinama, sjajnoj odjeći i kraljevskoj raskoši (Lk 7,25). Sposoban, rječit, u najboljim godinama, a prepušten čudnim idealima koje mu uništavaju zdravlje i izvrgavaju ga ruglu, morao je izazvati reakcije veće od pokoje podignute obrve.

Ivan ne odlazi u pustinju kako bi se odijelio od svijeta. Nije mu cilj pokazati se većim i pametnijim. Ne želi poput Njegoša poručiti „*Pučina je stoka jedna grdna*“, premda je zasigurno imao razloga to misliti. Naprotiv, on poziva ljude k sebi u pustinju, želi ih odvojiti od njihove zone komfora, ukazati im na drugačije vrijednosti. Vodi

trajnu duhovnu obnovu, i uspijeva privući znatiželjnike, ali i poklonike i učenike. No, nije samo „pastoralac“, društveno je aktivan i želi razobličiti lažni moral vladajućih struktura. Zasigurno je bio svjestan koliko je opasno prozivati kralja Heroda, ali se ne ustručava to učiniti. Svojim životom preteča je Kristove muke, njegov stil već unaprijed „propovijeda Krista raspetoga: *Židovima sablazan, poganima ludost, pozvanima pak – i Židovima i Grcima – Krista, Božju snagu i Božju mudrost*“ (1Kor 1,23-24).

Takvi proroci, nazvani i jurodivi, svete lude, oduvijek su bili pratitelji kršćanstva, a prije i židovstva. Živeći na marginama društva, bili su čuvari i korektori istinske religioznosti. Štitili su je od preuzetnosti, čuvali da se ne osili, gazili su konvencije kako bi prokazali lažne kompromise i trulež materijalizma i egoizma. Metoda kojom su se služili je jednostavna: pokazati veličinu u jednostavnosti i poniženju, posramiti promatrača tako da mu proradi grižnja savjesti, djelovati nerazumno kako bi se pokazala još veća nerazumnost prividno mudrih. Jurodiv ne treba puno objašnjavati, njegovi su životni uvjeti izjava, njegov je socijalni status propovijed, njegovo je trpljenje prorokovanje, njegova askeza svjedoči snagu Božje nemoći.

Želimir Janeš, *Sveti Ivan Krstitel*, <https://www.polis.ba>

Birokratizacija kršćanstva, koja je njegovim službenicima donijela materijalnu sigurnost, a vjeru reducirala na sakramentalistiku, snažno se opire toj proročkoj noti. Danas su najglasniji relativisti koji se ničemu ne žele posvetiti i fundamentalisti koji žele religiju zatvaranja i zabrana. Oboje su zapravo zloguki anti-proroci jednostranih nazora. Jurodivi su se znali narugati i jednima i drugima, prvima pokazujući kroz askezu snagu volje koja izgrađuje svetost, a drugima ukazujući na nemoral i licemjerje njih samih. One koji danas bježe od ambijenta Crkve i zajednice valjalo bi podsjetiti da je kritika koja ništa ne košta zapravo pljuckanje, bagateliziranje onoga što ne poznaju. Jednako bi tako one današnje kršćane koji se uvijek osjećaju progonjenima valjalo podsjetiti kako su proroci molili i tražili da budu zaista progonjeni. Koliko li su nam danas potrebni jurodivi poput Ivana Krstitelja!

U doba stalnih kriza, neizvjesnosti i malodušja, valja nam se prisjetiti njegove temeljne poruke, a to je krštenje. Ono se temeljilo na obraćenju, a to je priznanje vlastite slabosti i nemoći. Krštenje nije vodilo k sjedinjenju s nekim božanstvom, nije rezultiralo usponom u društvenoj hijerarhiji, već je zahtijevalo drukčiji pogled na svijet, odmak od sebeljublja i život u poniznosti i jednostavnosti. Kasnije će Kristov život postati konkretizacija života

krštenika: „Doista, koji ste god u Krista kršteni, Kristom se zaodjenuste“ (Gal 3,27). Dakle, nismo se zaodjenuli u Peruna ili Pana koji bi nam osigurali plodan i bezbrižan život, već u Krista koji je svoj život dao da drugi budu slobodni i ostvareni.

Zašto smo onda mi kršćani toliko opterećeni pozicijama moći i vlasti? Zašto smo navezani na bogatstvo, težimo bezbrižnosti i samodostatnosti? Iz kojeg razloga smo toliko fokusirani na ideološke neprijatelje, koje želimo poraziti i poniziti? Ne znamo li da je naš Bog na križu, a ne na prijestolju nekog panteona? Zašto nam uzor nije Isusov životni stil, koji je bio potpuno darivanje samog sebe kako bi druge obogatio? Mi smo pak danas razdvojili vjeru od osjećaja za pravdu. Religija nam služi da bi nas distancirala od drugačijih, umirila savjest spram onih koji su potrebni naše pomoći. Ima li u nama uopće vjere u Boga i njegovu svemoć, ili smo se povukli u svoje male utvrde koje neprestano učvršćujemo i branimo? Je li Riječ Božja, premda oštija dvosjekla mača (Heb 4,12), još dovoljno oštra da nas odijeli od našeg egoizma?

Stanko Perica, <https://www.polis.ba>

Važnost Ivana Krstitelja

Svake godine u misama druge i treće nedjelje evanđeosko čitanje govori o Ivanu Krstitelju.

U čemu je „kvaka“, zašto je Ivan Krstitelj toliko važan lik?

Ponekad se Pitamo zašto Novi zavjet toliko naglašava ulogu svetog Ivana Krstitelja. Zbog čega je taj neobični prorok toliko važan? Pri odgovoru na ovo pitanje, valja se sjetiti i razmisliti što sam Isus kaže o Ivanu Krstitelju:

Kažem vam: među rođenima od žene nitko nije veći od Ivana. A ipak, i najmanji u kraljevstvu Božjem veći je od njega. (Lk 7,28)

Tom rečenicom Isus otkriva dvostruku stvarnost: prvo, Ivan je ispunjenje proroštava i doista najveći je od svih starozavjetnih proroka; drugo, i najvećim likovima Starog saveza nedostaje dubina duhovnog bogatstva dostupnog onima koji žive u Novom savezu.

Ono što Ivana Krstitelja čini tako nevjerovatnim jest to što je on bio najveći svetac koji je mogao biti. Naravno, nije imao sakramente ili papu ili Novi zavjet, ali unutar granica onoga što je njegova židovska vjera nudila, pokazao se savršenim nasljedovateljem Božje volje. Zato ga je Bog izabrao da bude most koji povezuje staro i novo, Stari zavjet i Novi zavjet, te mu je dat dar i zadaća da pripravi put Gospodinu (Iv 1,23).

Premda nije dogmatski definirano, u katoličkoj tradiciji dugo se održalo vjerovanje da Ivan Krstitelj nikada nije počinio grijeha. Za razliku od Blažene

Djevice Marije, on je začet i rođen s istočnim grijehom. Tradicionalno vjerovanje je da nakon što je zaigrao od radosti u Elizabetinoj utrobi (Lk 2,44) - što je neka vrsta krštenja in utero - nikada nije počinio osobni grijeh. Za velikog engleskog kardinala svetoga Johna Henryja Newmana, upravo ta bezgrešna čistoća Ivana Krstitelja objašnjava zašto Crkva svake godine 24. lipnja slavi njegov svetkovinu njegova rođenja:

Kad je Krist, njegov Gospodin i Spasitelj, došao k njemu (Ivanu), a Marija pozdravila njegovu majku, Elizabetu, odmah mu je dana Božja milost, a prvobitna krivnja bila je izbrisana iz njegove duše. Stoga slavimo rođenje svetog Ivana Krstitelja. Crkva ne slavi ništa nesveto. Ne slavi rođenje ni svetog Petra, ni svetog Pavla, ni svetog Augustina, ni svetog Grgura, ni svetog Bernarda, ni svetog Alojzija, niti rođenje bilo kojeg drugog sveca, ma kako slavnog, jer su svi rođeni s istočnim grijehom. Ona slavi njihova obraćenja, njihove prerogative, njihova mučeništva, njihove smrti, ali ne i njihovo rođenje, jer ono ni u kojem slučaju nije bilo sveto. Crkva slavi samo tri rođenja, rođenje našega Gospodina, Njegove Majke i na kraju svetoga Ivana Krstitelja. (Newman, "Čistoća i ljubav")

Zanimljivo je da je svetkovina rođenja svetog Ivana Krstitelja 24. lipnja jedna od najstarijih u crkvenom kalendaru. Sveti Augustin pomaže je objasniti odgovarajućom simbolikom vremena poslije blagdana.

Padajući neposredno nakon ljetnog solsticija, Krstiteljev rođendan označava trenutak kada se ljetni dani počinju skraćivati. Na taj način priroda simbolizira Ivanovu izjavu o Isusu: " *On treba da raste, a ja da se umanjujem*" (Iv 3,30). Dok se dnevno svjetlo smanjuje nakon svetkovine rođenja Ivana Krstitelja, ponovno počinje rasti nakon zimskog solsticija, koji pada neposredno prije svetkovine Kristova rođenja na Božić.

U srednjem vijeku Ivanjska večer, nakon zalaska sunca 23. lipnja, postala je veliki godišnji blagdan. Paljenje krijesova, kao važan dio slavlja, podsjeća na proročanstvo Ivana Krstitelja da će Isus " *krstiti Duhom Svetim i ognjem*" (Mt 3,11). Istodobno krijesovi podsjećaju na Zaharijine nadahnute riječi o duhovnoj zori kada će doći " *Mlado sunce s visine da obasja one što sjede u tmini sjeni smrtnoj.*" (Lk 1,78-79). U rimskom obredu postoji drevni blagoslov koji se može izmoliti nad vatrom, kao i molitve i himni za vjernike.

Druga bitna sastavnica u propitivanju veličine Ivana Krstitelja je njegove usporedba s prorokom Ilijom. Ova sastavnica je značajna zbog drevnog židovskog vjerovanja da će se Ilija pojaviti prije "dana Gospodnjeg", odnosno dolaska dugo očekivanog Mesije (usp. Mt 17,10, Lk 1,16-17). Ivan Krstitelj u jednom trenutku sam govori da on nije Ilija (vidi Iv 1,21). Isus, pak pojašnjava kad ga " *Upitaše ga učenici: 'Što dakle pismoznanci govore da prije treba da dođe Ilija?' On im odgovori: 'Ilija će doduše doći i sve obnoviti. No velim vam: Ilija je već došao, ali ga ne upознаše, već učiniše s njim što im se prohtjelo. Tako*

je i Sinu Čovječjemu trpjeti od njih.' Tada razumješe učenici da im to reče o Ivanu Krstitelju." (Mt 17,9-13). Isus time poučava učenike da ne dolazi stvarni reinkarnirani Ilija nego da je Ilija slika ili simbol onoga koji će se pojaviti prije Mesijinog dolaska.

Ne samo da se Ivan Krstitelj oblači na način koji podsjeća na starog proroka (Mt 1,4 ; 2 Kr 1,8), nego, što je mnogo važnije, on svoju misiju vidi kao pripravljanje puta za Onoga koji dolazi, baš kao što je Ilija utro put za Elizeja, onoga koji će primiti dvostruku mjeru njegovoga duha (2 Kr 2,9). Stoga je Ivan Krstitelj novi Ilija, a Isus novi Elizej.

Katekizam Katoličke Crkve veli: " *Ivan je onaj 'Ilija' koji ima doći: oganj Duha ga proniče i čini pretečom pred Gospodinom koji dolazi. U Ivanu Preteči Duh Sveti dovršuje 'pripremanje Gospodinu naroda spremna'*" (KKC 718) " *U Ivanu tako Duh dovršava 'ispitivanja proroka' i 'priželjkivanje' anđela.*" (KKC 719). Svojim stalnim "da" Bogu, ovaj hrabri čovjek pomogao je prijelaz Novi savez za kojim je Izrael stoljećima žudio.

Usred kušnji i progona, Ivan Krstitelj je iz prve ruke naučio što znači živjeti u neprijateljskom i prijetjećem svijetu u kojem vjerske vlasti nisu bile ništa manje okrutne od građanskih. Na kraju je platio najvišu cijenu, žrtvujući svoj život za Božji zakon. Nama u našem nejasnom i burnom svijetu Ivan Krstitelj nastoji biti prijatelj upućujući nas na Krista svojim primjerom i životnim poslanjem.

Obraćenje

Što je obraćenje dublje, manje se maše vjerom u javnosti

Istinski obraćenik više nego prije živi skromno i samozatajno, podnosi i voli onoga koga je prije mrzio, stroži je prema sebi a milosrdniji prema drugima

Najveći „posao“ na zemlji, gledano iz vjere, jest obraćenje. Ono se odnosi na ostavljanje grešnog puta, još više, na nepokolebljivo i bezuvjetno opredjeljenje za dobro. No, ni to nije sve, jer obraćenje se ne događa samo na praktičnoj razini, u području moralnosti, nego još više u području mišljenja, stavova, uvjerenja, u prostoru vjere. Obraćenje se tiče čovjekove najintimnije nutrine, motivacija i intencija, unutarnjeg odnosa prema Bogu i ljudima.

Ističemo da je obraćenje eminentno stvar vjere, ne da bismo isključili nevjernike, nego da bismo naglasili milosnost i neprocjenjivu dragocjenost obraćenja. Doista, nema ničeg tako rijetkog a većeg što se čovjeku može dogoditi. To što se u nas, naročito od promjene društvenog sistema, naveliko govori o obraćenicima, često je pomodarstvo, više stvar političkih i vanjskih promjena nego stvarnog obraćenja. Takvi obraćenici su većinom gori poslije nego prije obraćenja. Histeričniji su, nestrpljiviji, svojehlavniji, s manje radosti nego prije; više

mrze druge, često preziru žene i tijelo. Svijet im je opasno mjesto đavolskih kušnji, u njemu nema Boga. I što više kao vjeruju u Boga, to imaju manje povjerenja u ljude.

Istinski obraćenik više nego prije živi skromno i samozatajno, podnosi i voli onoga koga je prije mrzio, stroži je prema sebi a milosrdniji prema drugima. Što je obraćenje dublje, obraćenik se u svom svjedočenju više susteže, manje maše vjerom u javnosti i po trgovima, ali osobnije, sadržajnije i poniznije govori o Bogu i „čudu“ milosti koje ga je zahvatilo.

Biblija, knjiga ljudskih iskustava, na dosta mjesta govori o nužnosti obraćenja. Ona se, međutim, ne razmeće obraćenjima. Vrijedilo bi prebrojiti stan u li na prste ruku sva biblijska obraćenja? To što u evanđeljima djeluje da ima priličan broj ljudi, muškaraca i žena koji su pošli za Isusom, nije potvrda obraćenja. Većina koja je slušala Isusa, pogotovo glavari svećenički i starješine naroda, toliki farizeji i pismoznanci, sva ta mnoštva nisu mu baš povjerovali. A i kod Isusovih učenika uočava se da je njihova odluka da pođu za Isusom više je vanjska promjena, početak nečega što je išlo mučno i trajalo čitav život.

Marko Bobaš, *Obraćenje svetog Pavla*, <https://dubrovacki.slobodnadalmacija.hr>

Biblija, knjiga „ljudske“ vjere - ljudske, jer u njoj nema mistificiranja obraćenja ni duhovnjačkih basanja po pustim nebesima - vrlo plastičnim riječima izražava obraćenje. Tako hebrejski glagol šub, koji se preko tisuću puta pojavljuje, doslovno znači mijenjanje puta, okretanje glave i tijela u smislu vraćanja natrag. Misli se na stvarni zaokret od dosadašnjeg puta i vraćanje k Bogu. Obraćenje tako podrazumijeva samokritični dolazak k sebi, napuštanje prijašnjeg života, kajanje za grijehе što uključuje jaku pokoru, praktične čine tjelesne i duhovne stege i to sve u svijesti Božje prisutnosti i njegove dobrote. Obraćenje, novi život, događa se samo kad se povjeruje da ovako više ne može te da netko daleko veći i bolji stoji s drugu stranu dosadašnjega puta.

Za hebrejsku riječ šub grčki prevodioci Biblije redovito koriste glagol epistrepho koji se odnosi više na praktičnu razinu obraćenja na odvrćanje od zla i okretanje Božjim zapovijedima, na kajanje, pokoru i praktična djela zadovoljštine. Druga riječ za obraćenje, nama mnogo poznatija, i većinom se koristi u evanđeljima, je riječ metanoja. Kod nje naglasak nije toliko na žalosti i kajanju za grešni život pa ni na

pokorničkim praksama, iako se one ne niječu, nego na korjenitoj promjeni mišljenja, unutarnjeg stava, na promjeni temeljne životne opcije i uvjerenja. I na još nečemu presudnom - na okretanju k osobi, prema Bogu kao spasitelju. Do obraćenja svijet se većinom gleda crno-bijelo, kroz odnos vjere i nevjere, mržnje i ljubavi, prijatelja i neprijatelja, od obraćenja kroz prizmu Božjeg, Isusovog bezuvjetnoga milosrđa za sve. Svaki grešnik, od Adama do rasipnoga sina obraća se tek kad si posvijesti Očevu dobrotu, ako odluči vratiti se onamo odakle je pobjegao.

Obraćeni se ne koncentriraju na sebe, ni na samosažaljenje ni na samousavršavanje, koliko god to bilo neophodno, nego obraćenje podrazumijeva okretanje milosrdnom Bogu i novi put, novo poslanje među ljudima kojima nas Bog šalje. Zoran primjer su Isusova dvojica učenika, Juda i Petar. Obojica su došli k sebi, uvidjeli svoj grijeh, jedan je izdao drugi zatajio prijatelja, oba su se ražalostila, pokajala, ali Juda nije mogao povjerovati u Božje bezuvjetno opraštanje i mogućnost novoga života.

Ivan Šarčević, <https://www.polis.ba>

Prvo čitanje: Post 3, 9-15.20

Neprijateljstvo ja zamećem između roda tvojega i roda njezina!

Čitanje Knjige Postanka

Pošto je Adam jeo s drveta, zovne ga Gospodin, Bog:

„Gdje si?“ reče mu. On odgovori:

„Čuo sam tvoj glas u vrtu; pobjah se jer sam gol pa se sakrih.“

Nato mu reče:

„Tko ti otkri da si gol? Da nisi jeo sa stabla s kojega sam ti zabranio jesti?“

Čovjek odgovori:

„Žena koju si mi dao - ona mi je dala sa stabla pa sam jeo.“

Gospodin, Bog, reče ženi:

„Što si to učinila?“

„Zmija me prevarila pa sam jela“, odgovori žena.

Nato Gospodin, Bog, reče zmiji:

„Kad si to učinila, prokleta bila među svim životinjama i svom zvjeradi poljskom! Na trbuhu svome puzat ćeš i prašinu jesti sveg života svog! Neprijateljstvo ja zamećem između tebe i žene, između roda tvojeg i roda njezina: on će ti glavu satirati, a ti ćeš mu vrebati petu.“

Svojoj ženi čovjek nadjene ime Eva jer je majka svima živima.

Riječ Gospodnja

Treće poglavlje Knjige Postanka govori o čovjekovom narušavanju Božjeg plana, odnosno svega onoga što je opisano u drugom poglavlju. Današnje čitanje nastavlja se na pripovijest o grijehu prvih ljudi te opisuje dio procesa koji Bog vodi s Adamom, Evom i na koncu sa zmijom. Optuženi se međusobno osuđuju, padajući još više u zlo u koje su se uvukli, a najveći grijeh je što se skrivaju od Boga, jer su „spoznali“ da su goli.

U Bibliji glagol „spoznati“ znači prisvojiti, posjedovati, prevladati nad nečim ili nad nekim. „Dobro i zlo“ obuhvaćaju čitav moral ljudskog postojanja, zbog čega „spoznati dobro i zlo“ znači odlučiti svojevrijedno ono što je dobro i ono što je zlo, protiveći se Božjem naumu.

Zmija koja iskušava čovjeka, u starini je predstavljala božanstvo snage i plodnosti, dakle simbol suprotan pravome Bogu. U kasnijoj biblijskoj tradiciji bit će poistovjećena s đavlom. Pod simbolikom iskušenja sa strane zmije, čovjek izriče svoju volju za stvaranjem drukčijeg plana od onog Božjeg, prouzročivši tako sva zla ovoga svijeta - i to se zove istočni grijeh, koji nažalost karakterizira sve ljude od trenutka rođenja, izuzev Majke Onoga koji „će satrti zmijinu glavu“. Zbog toga Majka Isusa Krista, pobjednika nad grijehom, nije mogla biti podvrgnuta iskonskome grijehu. S Marijom počinje jedna nova povijest koja se ne rađa u rajskom vrtu, već u jednom malenom galilejskom zaseoku imenom Nazaret.

Otpjevni psalam: Ps 98, 1-4

Pjevajte Gospodinu pjesmu novu jer učini djela čudesna.

Pjevajte Gospodinu pjesmu novu,
jer učini djela čudesna.
Pobjedu mu pribavi desnica njegova
i sveta mišica njegova.

*****

Gospodin obznani spasenje svoje,
pred poganima pravednost objavi.
Spomenu se dobrote i vjernosti
prema domu Izraelovu.

*****

Svi krajevi svijeta vidješe
spasenje Boga našega.
Sva zemljo, poklikni Gospodinu,
raduj se, kliči i pjevaj!

*****

Psalam 98 je pohvala Bogu kao kralju svemira i ljudi. Nadahnuti pjesnik zove na hvalbenu pjesmu u čast Bogu koji čini djela čudesna: u burnim događajima povijesti čudesno izbavlja svoj narod spominjući se svoje dobrote i vjernosti. Danas pjevamo Bogu što je oslobodio Spasiteljevu Majku od sveopće ljudske grešnosti te što nam obećava pobjedu u životnoj borbi protiv zla u nama, ako se oslonimo na Ženina potomka.

Drugo čitanje: Ef 1, 3-6.11-12

Izabra nas u njemu prije postanka svijeta.

Čitanje Poslanice svetoga Pavla apostola Efežanima

Blagoslovljen Bog i Otac Gospodina našega Isusa Krista, on koji nas blagoslovi svakim blagoslovom duhovnim u nebesima, u Kristu. Tako: u njemu nas sebi izabra prije postanka svijeta da budemo sveti i bez mane pred njim; u ljubavi nas predodredi za posinstvo, za sebe, po Isusu Kristu, dobrohotnošću svoje volje, na hvalu slave svoje milosti kojom nas zamilova u Ljubljenu. U njemu, u kome i nama – predodređenima po naumu Onoga koji sve izvodi po odluci svoje volje – u dio pade da budemo na hvalu Slave njegove – mi koji smo se već prije nadali u Kristu.

Riječ Gospodnja

U današnjem drugom čitanju koje je sastavljano od dva odlomka iz uvodnoga himna Poslanice Efeženima, istaknuta je ideja Božjega izabranja i predodređenja spasenja po Isusu Kristu. To predodređenje nema pak ništa zajedničko s fatalističkim predestinacijama o vječnom spasenju pojedinih ljudi. Ovdje je riječ o predodređenju Božje dobrohotnosti koja se potpuno očituje u Isusu Kristu.

Božja dobrohotnost prema ljudima, naime, nije nešto naknadno i nepromjenjivo nego ona postoji i prije postanka svijeta, to jest njegove povijesti koja počinje stvaranjem neba i zemlje. Svaki „blagoslov duhovni, u nebesima, u Kristu“, obuhvaća tako cjelokupnu stvorenu stvarnost. Isto tako, Božji plan spasenja u ovom je odlomku izražen u najširem obliku.

Kada se govori o izabranju i predodređenju, ne navodi se osim Krista nijedna druga povijesna osoba. Stoga čitanje ovoga teksta na Svetkovinu bezgrješnoga začeca Blažene Djevice Marije, koja svojim sadržajem ističe Marijinu jedinstvenu i neponovljivu ulogu u odnosu na Krista, upućuje i na njezinu 'uklopljenost' u opći Božji plan spasenja čitavoga svijeta. Drugim riječima, uz svijest o jedincatosti koju je Marija po Božjem izabranju imala u povijesti spasenja, čitanje ovoga teksta iz poslanice Efežanima potiče i svijest o tome kako ona ipak ostaje jedna od nas.

Evandjelje: Lk 1, 26-38

Zdravo, milosti puna! Gospodin s tobom!

Čitanje svetog Evandjelja po Mateju

U ono vrijeme: Posla Bog anđela Gabriela u galilejski grad imenom Nazaret k djevici zaručenoj s mužem koji se zvao Josip iz doma Davidova; a djevica se zvala Marija. Anđeo uđe k njoj i reče:

„Zdravo, milosti puna! Gospodin s tobom!“

Na tu se riječ ona smete i stade razmišljati kakav bi to bio pozdrav. No anđeo joj reče:

„Ne boj se, Marijo! Ta našla si milost u Boga. Evo, začet ćeš i roditi sina i nadjenut ćeš mu ime Isus. On će biti velik i zvat će se Sin Svevišnjega. Njemu će Gospodin Bog dati prijestolje Davida, oca njegova, i kraljevat će nad domom Jakovljevim uvijek i njegovu kraljevstvu neće biti kraja.“

Nato će Marija anđelu:

„Kako će to biti kad ja muža ne poznajem?“

Anđeo joj odgovori:

„Duh Sveti sići će na te i sila će te Svevišnjega osjeniti. Zato će to čedo i biti sveto, Sin Božji. A evo tvoje rođakinje Elizabete: i ona u starosti svojoj začu sina. I njoj, nerotkinjom prozvanoj, ovo je već šesti mjesec. Ta Bogu ništa nije nemoguće!“

Nato Marija reče:

„Evo službenice Gospodnje, neka mi bude po tvojoj riječi!“ I anđeo otiđe od nje.

Riječ Gospodnja

Jedna od značajki Lukina opisa anđelova navještenja Blaženoj Djevici Mariji jest ta da je ona prikazana kao model istinske vjernice. To se posebno očituje u njezinoj spremnosti da povjeruje u ono što je u naravnom redu stvari nemoguće, a to je djevičansko začuće po Duhu Svetom, koje joj je navijestio anđeo Gabriel. Premda se to što joj je anđeo rekao nikada prije nije dogodilo, Marija je povjerovala u njegovu riječ. No, u tom istom opisu veličine Marijine Bogu poslušne i odane vjere, evanđelist Luka ne zaboravlja spomenuti ni njezinu smetenost na anđelov pozdrav, ni njezino pitanje »Kako će to biti kad ja muža ne poznajem?«. Ta dva međusobno povezana elementa veoma su važna za promišljanje o Marijinoj vjeri te izvođenje praktičnih zaključaka za kršćanski život.

Naime, Marijina smetenost jednako kao i njezino pitanje o načinu začuća prije svega svjedoče da se radi o jednostavnoj i normalnoj osobi, čija vjera traži svjetlo. Premda je prema anđelovim riječima već našla milost u Boga, i snagom Božje vječnosti bila oduvijek u njegovu planu kao Kristova majka te bila oslobođena od ljage istočnoga grijeha, Marija nije bila 'oslobođena' trajnog rasta u vjeri koji se na poseban način opisuje u zgodama iz Isusova djetinjstva.

Uz Marijino razmišljanje o anđelovu pozdravu, Luka ističe kako je, ona intenzivne trenutke razmišljanja doživljavala i u trenutku Isusova rođenja, te za vrijeme njegova djetinjstva i mladenaštva u Nazaretu. U svakom slučaju, Marija kao model vjernika nije prvenstveno prikazana kao ona koja je potpuno svjesna svoje bezgrešnosti, nego kao ona koja sa svojim sinom raste i napreduje u mudrosti i milosti. Tako anđelov pozdrav kojim se Mariji obraća kao onoj koja je puna milosti, kod nje ne izaziva duhovnu oholost nego smetenost i, korak dalje, razmišljanje o tim riječima, što je svim vjericima primjer kako istinska vjera nipošto ne zanemaruje ljudski intelekt, nego ga svjesno upotrebljava. U tom smislu može se reći da je i dogma o Marijinom bezgrešnom začuću teološki zaključak trajnog vjerničkog razmišljanja o pozdravu koji joj je uputio anđeo.

Služba riječi 278/15

Bezgrješno začeta

Bog preko onih koji bezuvjetno ljube neposredno uništava grijeh u ovome svijetu. Budimo instrumenti Božje ljubavi, budimo ti koji će ljubavlju pobjeđivati grijeh, a neka nam u tome pomogne Bog i Marija bezgrešno začeta.

Bezgrješno začće Blažene Djevice Marije je katolička dogma, koja tumači da je jedinstvenom Božjom povlasticom, Blažena Djevica Marija očuvana od svake mrlje istočnoga grijeha od trenutka svog začća. Također, Marija je bila puna milosti dobivenih od Boga i živjela je život posve bez grijeha. Vjera u Bezgrješno začće otkriva nam da Bog ne dolazi k nama prvenstveno da uništi grijeh, već da nam pokaže svoju ljubav i potakne nas da i mi ljubimo jedni druge.

Blagdan Bezgrešnog Začća Blažene Djevice Marije, utemeljio je papa Siksto IV. godine 1476., a dogmu je svečano proglasio, papa Pio IX. u poslanici "Ineffabilis Deus", na današnji dan, 1854. godine.

Kad se govori o bezgrešnom začću govori se o jednom predivnom fenomenu u

Crkvi zvanom Sensus Fidelium (osjećaj vjernih). Bog govori preko cijele zajednice vjernika. Zbog toga je ova dogma koju je Crkva proglasila jako važna.

Često se u različitim tekstovima koje ćemo potražiti o današnjem blagdanu susrećemo i s navodima - kako mnoge vjernike zbunjuje ime blagdana, sastavljeno od dviju riječi: "bezgrješno" i "začće".

Začće novog čovjeka je čudesni događaj, crkveno bismo rekli trenutak ljudske suradnje s Bogom u stvaranju novog bića, veličanstveni trenutak. Bezgrešnost i grijeh su, jasno, krajnje suprotnosti, dvije inkopatibilne stvarnosti.

Ljudi nisu bezgrešni, naprotiv svi su grešni; "svaki je čovjek grešnik", kažemo s pravom, ali i tu je važno razlikovati. Jedno su osobni grijesi koje može učiniti svaki odrastao i psihički normalan čovjek, a drugo je - kako crkveni nauk kaže - nasljedni, izvorni ili, najpoznatije rečeno, istočni grijeh s kojim se čovjek - po nauci Crkve - rađa.

Čovjek nije za taj izvorni ili istočni grijeh osobno kriv, jer ovaj prvi grijeh "potječe" od prvog ljudskog para, od "Adama i Eve" i svaki ga novi čovjek u času svoga začća nasljeđuje. Po crkvenom nauku taj se "istočni" grijeh uklanja, "briše" - krštenjem.

Katerina Kuziv: Anđeoski zborovi na nebu raduju se slaveći Boga, <https://risu.ua>

Bog je Mariju od "istočnog grijeha" sačuvao već u krilu njezine majke Ane i to zato što ju je unaprijed odabrao da bude majka Isusu Kristu. Radi se, dakle, o jednoj duhovnoj stvarnosti, kažemo, otajstvu, i članku vjere. Blažena Djevica Marija očuvana je od svake mrlje istočnoga grijeha od trenutka svoga začeća. Također, Marija je bila puna milosti dobivenih od Boga i živjela je život posve bez grijeha.

Kad joj arkandeo Gabrijel naviješta Božji plan da će biti Majka Spasitelja koga su proroci naviještali pozdravlja je: „Zdravo, milosti puna! Gospodin s tobom!“ Ona – bezgrešna- ponizna službenica Gospodnja, kazala je: „Evo, službenice Gospodnje, neka mi bude po tvojoj riječi!“ (Lk 1,28.38). Poslušnost Marijina ispravlja neposlušnost Evinu.

Vjera u Bezgrješno začeće otkriva nam da Bog ne dolazi k nama prvenstveno da uništi grijeh, već da nam pokaže svoju ljubav i potakne nas da i mi ljubimo jedni druge. A ta ljubav sama po sebi uništava grijeh.

Početak svijeta boljega

Početak svijeta boljega
u ovaj dan se začinje
Jer život poče Djevica,
Božanske Riječi Rodilja.

Ti, Kćeri višnje Svjetlosti,
Ti, Diko roda ljudskoga,
Tvoj Sin te, evo, sačuva
Od ljage grijeha istočnog.

Grijeh iskonski sve zarazi
I u zlo svijet sunovrati,
A s Kristom ti si jedina
Od svakog grijeha slobodna.

Ti zgazi glavu Zmijinu
Božanskim svojim porodom,
Ko David ti si srkšila
Đavolski bijes i oholost.

Golubice ti ponizna,
Sva čista, sveta, nevina,
Ti budi blagovijesnica
Svem svijetu mira Božjega.

Sva slava Ocu višnjemu
I sinu s Duhom Presvetim,
Jedinstvenom što milosti
Obdariše te bezgrešnu.
Amen.

Što znači Bezgrješno začće Blažene Djevice Marije?

Budući da se iz godine u godinu povodom svetkovine Bezgrešnog začća Blažene Djevice Marije u nekim katehezama i u nekim propovijedima u raznim katoličkim crkvama i župama te u nekim emisijama i u nekim člancima na raznim katoličkim medijima i portalima (i sve to na svjetskoj razini) ponavlja ista pogreška u kojoj se pod nazivom bezgrešnog začća umjesto o odgovarajućem sadržaju bezgrešnog začća uporno govori o sadržaju djevičanskog začća - što je prilično česta, pa i donekle razumljiva, ali svejedno teška i ozbiljna pogreška nepoznavanja vlastite vjere – očito je potrebno razjasniti te pojmove koji se tiču različitih istina naše vjere, a onda i odgovarajućih liturgijskih svetkovina koje ta otajstva slave.

Bezgrješno začće - čin, događaj, trenutak u kojem je Marija začeta (pasivan oblik glagola: ona je začeta od svojih roditelja, Joakima i Ane, kako se oni zovu prema Jakovljevu protoevanđelju, apokrifnom evanđelju iz sredine 2. stoljeća, jer o tome u Novom zavjetu nema ništa); začće Marije kojeg se spominjemo 8. prosinca (Bezgrješno začće BDM), devet mjeseci prije spomena njezinog rođenja 8. rujna (Rođenje BDM - Mala Gospa).

Djevičansko začće - čin, događaj, trenutak u kojem je Marija začela (aktivan oblik glagola: ona je začela Isusa po Duhu Svetom, anđelovim navještenjem i svojim pristankom "Neka mi bude po riječi tvojoj.", kada je Riječ tijelom postala, prema Matejevu, Lukinu i Ivanovu evanđelju); začće Isusa kojeg se spominjemo 25. ožujka (Navještenje Gospodinovo – Blagovijest), devet mjeseci prije spomena njegovog rođenja 25. prosinca (Rođenje Gospodinovo - Božić).

Iz navedenoga je, dakle, jasno vidljivo da izrazi Bezgrješno začće i djevičansko začće označavaju doduše dvije međusobno povezane, ali ipak posve različite istine vjere, a onda i liturgijske svetkovine koje ta otajstva slave. Međutim, budući da se oba na svoj način tiču Blažene Djevice Marije, nužno ih je pažljivo razlikovati kada se o njima govori.

Božja ponizna ljubav

Bit današnjeg blagdana, koji slavi Marijino bezgrješno začće, je u poslušnosti prema Božjoj volji. U Knjizi Postanka, naše je praroditeljke zavela zmija i navela ih da jedu s drveta spoznaje dobra i zla s kojeg im je Bog zabranio jesti. Drugo čitanje, čiji tekst je uzet iz himna nastalog u prvoj Crkvi, uzdiže se na razinu Boga koji sve upravlja prema svojoj volji.

Božja je volja bila da ono najbolje od sebe podijeli s nama. Ne samo da je svog jedinog Sina poslao da živi među nama, već je on postao i članom naše obitelji. Mi smo pozvani da u potpunosti živimo život, nade i dobrotu Isusa kako bi, prihvativši ga, dijelili njegovu božansku narav. »... u njemu nas sebi izabra prije postanka svijeta da budemo sveti i bez mane pred njim.«

Božju volju, stoga, možemo usporediti s obvezujućim zahtjevima koje dobrota postavlja pred dobru osobu. Dobra osoba osjeća potrebu da govori istinu. Izgovori li takva osoba laž, savjest bi ju mučila sve dok se ne bi pokajala za svoj grijeh. Velikodušna osoba neprestano dijeli darove i najviše se raduje dijeljenju s drugima. Bog se, kako se čini iz Pavlovih riječi, nije mogao oglušiti na poticaj svoje velikodušne dobrote, te je podijelio s nama ono najbolje u sebi, svoju riječ koja otkriva njegovu najdublju intimu. Bog je morao ostati vjerman

onome što je bio »prije postanka svijeta.« Takva poslušnost ne podrazumijeva primanje naredbi niti ponižavajući gubitak dostojanstva. Ipak, ona postavlja najstroži zahtjev - biti u potpunosti ono što jesmo duboko u sebi.

S obzirom da smo stvoreni u skladu s voljom koja nije ništa manje veličanstvena i uzvišena od samog Isusa, naša narav nas neprestano poziva na ideal koji je daleko iznad naših sposobnosti i našeg razumijevanja. Živimo daleko više prema intuitivnim očekivanjima koja donosi vjera, nego prema jasnim predodžbama našeg razuma. Kao rezultat toga, zdrava napetost nas uvijek poziva da nadiđemo svoje najbolje zamisli, kako bi živjeli po vjeri u sina Božjeg koji nas je ljubio i dao svoj život za nas.

Kušnja da se zadovoljimo nečim manjim od ovoga, a što se također čini vrlo dobrim, uvijek je prisutna. To je kušnja koju su osjetili Adam i Eva. Priča o prvom grijehu kaže: »Vidje žena da je stablo dobro za jelo, za oči zamamljivo, a za mudrost poželjno« (Post 3, 6). Kasnije u istom poglavlju vidimo neizbježnu borbu koja nastupa kad ljudi zloupotrijebe Božje divne darove.

Ljudi tada nastoje prebaciti krivnju na drugoga, što izaziva ljubomoru, strah, neprijateljstvo, agresiju. Kain, kao što znamo, ubija svog rođenog brata Abela! No, Bog ne bi nikada napustio svoju djecu. Dobro će podnijeti teške udarce u borbi sa

zlom, ali će na kraju pobijediti. Ono će pobijediti jer je to volja Božja u kojoj smo »predodređeni«.

Bog u ovu borbu ulazi preko svoje Riječi, utjelovljene među nama: » ... u Ljubljenome u kome, njegovom krvlju, imamo otkupljenje, otpuštenje prijestupa po bogatstvu njegove milosti« (Ef 1, 6-7). Rane potomka žene i prolijevanje njegove krvi na križu naglašavaju Božju dobrotu i mudrost: »Uistinu, Bog je tako ljubio svijet te je dao svoga Sina Jedinorođenca« (Iv 3, 16). »A Bog pokaza ljubav svoju prema nama ovako: dok još bijasmo grešnici, Krist za nas umrije« (Rim 5, 8). Isus je bio poslušan sve do smrti (Fil 2, 8).

Božja ponizna ljubav prvi se puta u evanđelju pojavljuje u odgovorima Marije i Josipa. Na poziv da bude Spasiteljova majka, Marija je isprva reagirala čuđenjem: »Kako će to biti kad ja muža ne poznajem?«, ali njezin konačni odgovor je glasio: »Evo službenice Gospodnje, neka mi bude po tvojoj riječi!« (Lk 1, 34. 38). Josip je također odustao od svog prvotnog nauma da potajno otpusti Mariju. »... učini kako mu naredi anđeo Gospodnji: uze k sebi svoju ženu« (Mt 1, 24). Manjina unutarnja reakcija u Lukinom evanđelju prikazana je zornije nego Josipova u Matejevom. Usporedimo li pažljivo navještenje Mariji sa Sefanijinim proroštvom (Sef 3, 14-20), opisom Svetišta u Izl 40 ili izvještajem o stvaranju svijeta iz Post 1, vidjet ćemo da je Marija bila čista i bez grijeha kao i Svetinja nad Svetinjama, vjerna Božjoj volji kao i pravila Tore, davateljica života kao i Božja riječ na početku vremena. Kasnije tijekom svoje javne službe Isus je istaknuo Marijinu

poslušnost više od bilo koje njene odlike (Lk 8, 19-21). Poslušnost je dakle bila odlika Marije - u začecu Sina Božjeg, i Isusa — u smrti na križu.

Stvorena tako »bezgrešno« predana Isusu, Marija je morala biti predodređena u Isusu više nego ikoje drugo ljudsko biće. Ona se isto tako predala nečemu što nije mogla razumjeti, jer je Božja dobrotu u njoj sezala izvan granica njezinog razumijevanja. Važno je primijetiti kako anđeo nije odgovorio na njezino pitanje, već ju pozvao da vjeruje u Božju moć i dobrotu.

Tijekom došašća, dok se pripremamo za Isusovo rođenje među nama, slavimo ovaj Marijin blagdan koji nas podsjeća na vječnu dobrotu ukorijenjenu u našim životima. Ono čemu težimo ovog došašća u Božjem smo planu bili oduvijek. Marijinom poslušnošću potiče nas se da se s vjerom predamo Božjim uzvišenim planovima i njegovoj dobroti. Mi se, kao i Marija, ne predajemo nerazumnom vodi, nego onome što zaista jesmo u svojoj dubini. Marijino Bezgrešno začecje nas poziva da da s još većom slobodom budemo ono što jesmo u skladu s Božjim namjerama za vječnost. Očito je da borba nije uzaludna, jer je pobjeda zajamčena u Isusu.

Carrol Stuhlmueller,
Biblijska razmatranja za došašće i božićno vrijeme,
Kršćanska sadašnjost, Zagreb, 2006.

Molitva majci

Tebi, Ženo,
koja si bila kadra
strpat sve sumnje
pod noge Vjeri.

Tebi, koja si bila hrabra
ponijet neshvaćanje
u nečuvenoj mjeri,
da se ostvari naum od praiskona
- da postaneš ONA,
koja će otvorit Rajske Dveri.

Tebi pred noge
svoje sumnje stavljam
i nesigurnosti svoje,
koje se boje
i preklinjem Te
dok Te molitvom pozdravljam:
„Prepoznaj me, Majko!
Ta, sin sam Tvoj,
a Kristov brat.

Prihvati me za ruku
i stazom vjere me vodi,
jer sa sumnjama bijem boj.
Sa strahovima vodim rat
žvačući vlastitu muku
što mi ponestaje snage
kročiti sam za svojom težnjom,
u visine - k slobodi!”

Zato sklopljenih ruku
pred tobom klečim,
a ne stojim
ja, koji se pomalo bojim
i vapim: „Vodi me, Majko, vodi!”

Vladimir Blažanović, *Marija s majkom Anom*
<http://www.svetiantosarajevo.com>

Zlatko Rajčevac, <https://www.svetlorijeci.ba>

Marijanska pobožnost

Oznake prave pobožnosti prema Presvetoj Djevici

105. Pošto smo razotkrili i osudili lažne pobožnosti prema Presvetoj Djevici, treba nam sada u malo riječi, objasniti pravu, koja je: 1. unutaranja, 2. nježna, 3. sveta, 4. postojana, 5. nesebična.

1. Unutaranja pobožnost

106. Prije svega, prava je pobožnost prema Presvetoj Djevici unutaranja, to jest ona proizlazi iz duše i srca. Potječe od cijene kojom cijenimo Presvetu Djevicu, od uzvišenoga poimanja njezine veličine i od naše ljubavi prema njoj.

2. Nježna pobožnost

107. Drugo, ona je nježna, to jest puna je pouzdanja u Presvetu Djevicu, kao što je dijete puno pouzdanja u svoju dobru majku. Takva nas pobožnost navodi utjecati se njoj u svim našim potrebama, tjelesnim i duševnim, s velikom jednostavnošću, uzdanjem i nježnošću; njoj se obraćati za

pomoć kao svojoj dobroj Majci u svako doba, na svakom mjestu i u svemu, u našim sumnjama, da nam ih riješi; u našim stranputicama, da nas privede na pravi put; u našim napastima, da nas podupre; u našim slabocama, da nas ojača; u našim posrtajima, da nas pridigne; u našem malodušju, da nas ohrabri; u našim skrupulama, da nas od njih oslobodi; u našim križevima, mukama i protivnostima našega života, da nas utješi. Jednom riječju, u svim svojim tjelesnim i duševnim nevoljama, duša se redovito utječe Mariji, bez ikakva straha da će dosađivati ovoj dobroj Majci i da će to biti žao Isusu.

3. Sveta pobožnost

108. Prava je pobožnost prema Presvetoj Djevici sveta, to jest navodi dušu da bježi od grijeha i da nasljeđuje njezine kreposti, osobito njezinu duboku poniznost, njezinu živu vjeru, njezin slijepi posluš,³⁴ njezinu neprestanu molitvu, njezino posvemašnje mrtvljenje, njezinu božansku čistoću, njezinu žarku ljubav, njezinu junačku strpljivost, njezinu anđeosku blagost i njezinu uzvišenu mudrost. To je deset poglavitih kreposti Presvete Djevice.

4. Postojana pobožnost

109. Prava je pobožnost prema Presvetoj Djevici postojana. Ona utvrđuje dušu u dobru, navodi je da olako ne izostavlja svoje pobožne vježbe, daje joj odvažnost opirati se navikama i načelima svijeta, dosađivanjima i tjelesnim strastima te đavolskim napastima. Zato osoba, pravo pobožna Majci Božjoj, nije nimalo prevrtljiva, turobna, skrupulozna ili bojažljiva. Neću reći da katkad ne posrne i ne izgubi osjetnu pobožnost. Ali padne li, ona se podigne, pružajući ruku svojoj dobroj Majci. Ako li ne nalazi osjetne ugodnosti u pobožnosti, zato se ne uznemiruje, jer pravednik i vjerni Marijin štovatelj, živi o Isusovoj i Marijinoj vjeri, a ne o tjelesnim osjećajima.

5. Nesebična pobožnost

110. Napokon, prava je pobožnost prema Presvetoj Djevici nesebična, to jest ona nadahnjuje pobožnu dušu da nimalo ne traži sebe nego samo Boga u njegovoj Presvetoj Majci. Pravi Marijin štovatelj ne služi ovoj uzvišenoj Kraljici iz pohlepe za dobitkom i koristi, niti radi svoga dobra ni vremenitoga ni vječnoga, ni tjelesnoga ni duhovnoga, nego samo zato jer ona zaslužuje da se služi njoj i samo Bogu u njoj. Ne ljubi Mariju zato jer mu dijeli milosti ili jer se nada od nje dobru, nego jer je dostojna ljubavi. Stoga je ljubi i služi joj jednako vjerno u svojoj dosadi i suši, kao i u svojoj osjetnoj slasti i gorljivosti. Ljubi je jednako na Kalvariji kao i na svadbi u Kani. Oh, ugodan li je i mio očima Božjim i

njegove Presvete Majke takav Marijin štovatelj, koji nimalo ne gleda sebe u njezinoj službi. Ali, i rijedak li je danas! Upravo zato da ne bude tako rijedak, uzeo sam pero u ruke da stavim na papir ono što sam s uspjehom učio, javno i privatno u svojim misijama, kroz dugo godina.³⁵

111. Već sam dosta rekao o Presvetoj Djevici razvijajući svoju osnovnu misao, a ta je: oblikovati pravoga Marijina štovatelja i pravoga Isusovog učenika. Dakako, o tome imam još više reći, a znam da ću neizmjereno više toga propustiti iz neznanja, nesposobnosti i nedostatka vremena.

112. Oh, kako bi moj trud bio dobro upotrijebljen, kad bi ovaj mali spis upao u ruke koje plemenite duše, koja je rođena od Boga i od Marije, a ne od krvi niti od volje muževlje (usp. Iv 1, 13) pa toj duši otkrio i nadahnuo, po milosti Duha Svetoga, izvrsnost i cijenu prave i ozbiljne pobožnosti prema Presvetoj Djevici, koju, želim izložiti! Kad bih znao da bi moja grešna krv mogla poslužiti da prožme srca ove istine koje pišem na čast svoje drage Majke i vrhovne Gospodarice, kojoj sam najzadnji sin i rob, svojom bih se krvlju služio mjesto crnilom da napišem ova slova, u nadi da ću naći dobrih duša koje će vjernim vršenjem pobožnosti, što je naučavam, nadoknaditi mojoj dragoj Majci i Gospodarici gubitke koje sam joj ja nanio svojom nezahvalnošću i nevjernošću.

Ljudevit Grignion Montfortski,
Rasprava o pravoj pobožnosti prema Djevici Mariji,
<https://monfortanci.com>

Mali vjeronaučni leksikon

Pomirenje

Pomirenje (lat. *reconciliatio*), niz postupaka za pomirenje s Bogom i zajednicom. Prema Starom zavjetu, sastoji se u popravljaju nanesene štete, prestanku mržnje prema pripadnicima vlastitog naroda i odustajanju od osvete prema neprijatelju. U religijskom smislu, pomirenje je pribavljanje oproštenja, neubrajanje krivnje i praštanje grijeha, očišćenje i posvećenje što ih onaj koji je spreman na obraćenje postiže darom Božjeg milosrđa, posredovanjem svećenika ili posebnim molitvama.

Pomirnica (hebr. šeldmim, 'oldh, kipper), starozavjetna žrtva kojom se uspostavlja pomirenje s Bogom, nakon prekršaja koji je narušavao savez s njime. Vezana je uz Veliki dan pomirenja. Pomirnica može biti naknadnica i okajnica.

Pomirbeni jarac, u Starom zavjetu, jarac žrtvovan na Jom kipur. Žrtva se prinosila za oproštenje grijeha; veliki je svećenik na glavu žrtvovanog jarca položio ruke i javno ispovijedao grijehe Izraelaca, potom je jarca odaslao u pustinju k demonu Azazelu, gdje je ostavljen da ugine, a s njim i grijesi Izraelaca (Lev 16,5-26).

Poniznost

Poniznost (latinski *humilitas*), krjepost kojom čovjek postaje svjestan granica svog bića i svojih mogućnosti. Oprjeka joj je oholost. Poniznost se ne smije miješati s malodušnošću i podcjenjivanjem sebe. Njezin je suvremeni svjetovni korelat skromnost. Na svoj način prisutna je u svim velikim religijama i etičkim sustavima pa je jedan od temeljnih uvjeta religioznog iskustva, moralnoga i duhovnog usavršavanja.

U grčkoj filozofiji, osobito u aristotelizmu i stoicizmu, poniznost je krjepost koja uspostavlja »mjeru« između oholosti i malodušnosti. Sokratovo načelo »znam da ništa ne znam« uvjet je dublje spoznaje.

U monoteističkim religijama (židovstvo, kršćanstvo, islam) poniznost kao naravna krjepost poprima još jednu dimenziju, osjećaj stvorenosti pred Stvoriteljem.

U Starom zavjetu poniznost je stav pred Bogom s osjećajem siromaha, koji sam sebi nije dostatan. U Novom zavjetu poniznost je »siromaštvo u duhu«, osjećaj duboke nedostatnosti vlastitog bića i njegova otvorenost prema božanskoj punini.

U kršćanskoj duhovnosti, osobito monaškoj, poniznost je jedna od glavnih krjeposti i uvjet je duhovnog usavršavanja. Toma Akvinski napravio je sintezu između aristotelovskog shvaćanja poniznosti i kršćanske otvorenosti prema Bogu.

Opći religijski leksikon, Leksikografski zavod Miroslav Krleža, Zagreb, 2002.;

<https://www.enciklopedija.hr>

Obraćenje svetog Augustina

Iz „Ispovijesti“ svetog Augustina

Govorio sam tako i gorko plakao u svojem skrušenu srcu. I gle, začujem glas iz susjedne kuće, kao da dječak ili djevojčica pjevajući govori i često ponavlja: “Uzmi, čitaj! Uzmi, čitaj!” Promijenivši se na jednom u licu, stadoh pažljivo razmišljati ne običavaju li djeca u kojoj vrsti igre pjevušiti takvo što? Nikako se nisam mogao sjetiti da sam ikada čuo išta slično. Suspregnem navalu suza i dignem se ne misleći drugo nego da mi Božji glas nalaže otvoriti Sveto pismo i pročitati ono prvo poglavlje na koje naiđem.

Čuo sam naime da je tako Antun uzeo sebi kao opomenu evanđeoske riječi na koje se slučajno namjerio, kao da je baš njemu upravljeno ono što se čitalo: Idi, prodaj sve što imaš i podaj siromasima pa ćeš imati blago na nebu. A onda dođi i idi za mnom. Na tu se božansku riječ on isti čas obratio.

Stoga se brzo vratim onamo gdje je sjedio Alipije. Ondje sam naime ostavio poslanice svetoga Pavla kada sam odande ustao. Zgrabim knjigu, otvorim je i pročitam tiho poglavlje na koje mi je najprije oko zapelo: Ne u pijankama i pijančevanjima, ne u priležništvima i razvratnostima, ne u svađi i ljubomori, nego zaodjenite se Gospodinom Isusom Kristom i, u brizi za tijelo, ne pogodujte požudama (Rim 13, 13).

Nisam htio dalje čitati, niti je trebalo! Čim sam, naime, došao na kraj ove misli, raspršile su se sve tmine moje sumnje kao pred svjetlom sigurnosti ulivenom u moje srce.

Stavivši zatim prst ili, ne znam, neki drugi znak, zatvorim knjigu i smirena lica ispriopovijedim Alipiju. On međutim otkri tom prilikom što se odigravalo u njemu, a što ja nisam znao. Zatraži da vidi što sam čitao. Pokažem mu. On pažljivo prosljedi i dalje nego što sam ja čitao pa nisam znao što je slijedilo.

Slijedilo je pak: Slaboga prigrliti u vjeri (Rim 14, 1). On to primjeni na se i reče mi. Njega je ta opomena samo ojačala. Bez ikakva buntovna oklijevanja on mi se pridruži u dobroj i svetoj odluci koja je sasvim odgovarala njegovu čistu životu, u čemu je on od mene već odavno bio kudikamo bolji.

Pođem zatim k majci. Kažem joj, a ona se povesele. Pripovijedamo kako se to dogodilo, a ona slavi Onoga koji može učiniti mnogo izobilnije negoli mi moliti ili zamisliti (Ef 3, 20). Vidjela je da si joj ti udijelo mnogo više nego što je ona običavala moliti za me plačnim i bolnim jecanjem. Obratio si me k sebi da ne tražim ni ženu ni ikakvu nadu ovoga svijeta. Stajao sam na onomu ravnalu vjere kako si joj objavio za me prije toliko godina. Njezinu si žalost obratio u radost u puno većoj mjeri nego što je ona to željela, u mnogo dražu i čišću nego što je radost s unučadi od puti moje za kojom je težila.

NAŠI POKOJNI

ZVONKO STANIĆ,

PU brodsko - posavska, Nova Gradiška, 8. prosinca 1991. (umro)

PERA ŠNJARIĆ,

PU ličko - senjska, Čanak, 10.12.1991.

DAMIR BABUK,

PU virovitičko - podravska, Pakrac, 11. 12. 1991.

SLAVKO JAGARINAC,

PU virovitičko - podravska, Pakrac, 11. 12. 1991.

ZLATKO KLIČEK,

PU bjelovarsko - bilogorska, Prekopakra, 11. 12. 1991.

PETAR RANOGAJEC,

PU bjelovarsko - bilogorska, Velika Barna, 11. 12. 1991.

DAMIR SALOPEK,

PU virovitičko - podravska, Pakrac, 11. 12. 1991.

DARKO STRUGAR,

PU virovitičko - podravska, Pakrac, 11. 12. 1991.

DAMIR AUGUSTINOVIĆ,

PU brodsko - posavska, Suicid, 12. 12. 1991.

ŽELJKO RAF,

PU sisačko - moslavačka, Gračanica, 12. 12. 1991.

MILAN MRLA,

PU ličko - senjska, Čanak, 12.12.1991.

DAMIR ŠOŠA,

PU zadarska, Kruševo, 12.12.1991.

JUSUF ZULIĆ,

PU istarska, Moščenica, 14. 12. 1991.

POČIVALI U MIRU!